

Wiadomości Adwokatury 1 grudnia 2017 r.

Podsumowanie pierwszego roku prezesury adw. Jacka Treli - wywiad

Minął rok od wyboru adw. Jacka Treli na prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej. W rozmowie z red. Anną Krzyżanowską podsumowuje on ten czas, mówiąc o dotychczasowych osiągnięciach i planach na przyszłość. Rozmowa ukazała się w "Rzeczpospolitej" 28 listopada.

Prezes mówi m.in. o planach obniżenia składek samorządowych oraz o tym, że NRA w tej kadencji wydała ok. 60 opinii do różnych projektów ustaw. Dzieli się też swoją oceną jakości prac legislacyjnych oraz roli adwokatów w życiu społecznym.

[\(czytaj cały wywiad\)](#)

Środowiska prawnicze o stanie prac legislacyjnych

Kolejne plenarne obrady Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych odbyły się 27 listopada 2017 r. w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie. Obradom przewodniczył prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Jacek Treli.

Przedmiotem obrad była dyskusja w sprawie projektu ustawy o jawności życia publicznego. Omówiono przebieg drugiej tury podsumowania konsultacji przedmiotowego projektu, która odbyła się 27 listopada 2017 r. W konsultacjach tych uczestniczył sekretarz Porozumienia – adw. Przemysław Rosati, członek Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Andrzej Sobótka, przewodniczący Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Sędziów. Obecni zwracali uwagę na

szereg wątpliwości dotyczących projektu ustawy. Konkluzją dyskusji był apel o zaprzestanie dalszych prac legislacyjnych nad tym projektem.

Odbyła się ponadto dyskusja nad stanem i kierunkiem prac legislacyjnych dotyczących wprowadzenia obowiązku raportowania schematów podatkowych (MDR). Projektowane rozwiązania mają znaczenie dla środowisk prawniczych, ponieważ w następstwie ich przejścia może dojść do naruszeń tajemnicy zawodowej. Z uwagi na początkowy etap tych prac Porozumienie będzie nadal monitorowało ich przebieg.

Sygnatariusze Porozumienia zaakceptowali propozycję przedstawioną przez adw. Jacka Trelę i adw. Przemysława Rosati - przedstawicieli Naczelnej Rady Adwokackiej, a także podjęli kierunkową decyzję w sprawie zakresu tematycznego konferencji dotyczącej tajemnicy zawodowej. Konferencja planowana jest w 2018 r. Według wstępnych założeń będzie obejmowała tajemnicę zawodową z perspektywy sądu, prokuratora oraz pełnomocników i obrońców, a także granice swobody wypowiedzi zawodów prawniczych.

W posiedzeniu plenarnym w charakterze zaproszonych gości wzięli udział także przedstawiciele inicjatywy „Wolne Sądy”.

Kolejne plenarne posiedzenie Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych odbędzie się 8 stycznia 2018 r. w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie.

Porozumienie Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawnicych zostało zawarte 24 września 2015 r. w Warszawie. Celem jest ich stała współpraca, wspólne zabieranie głosu w sprawach dotyczących sądownictwa i zawodów prawniczych. Porozumienie skupia przedstawicieli środowisk adwokatów, asystentów sędziów, doradców podatkowych, komorników sądowych, kuratorów sądowych, notariuszy, prokuratorów, radców prawnych, referendarzy sądowych, sędziów, urzędników i pracowników administracji sądowej oraz przedstawicieli innych zawodów i środowisk prawniczych. Przewodniczącym Porozumienia jest adwokat Jacek Trela, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej, sekretarzem Porozumienia jest adwokat Przemysław Rosati, członek Naczelnej Rady Adwokackiej.

Jesienna Konferencja Kierowników Szkolenia Aplikantów Adwokackich w Walewicach

Tegoroczna jesienna Konferencja Kierowników Szkolenia Aplikantów Adwokackich odbyła się 24-26 listopada w Walewicach. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi podczas wiosennej sesji w Niechorzu, w jesiennym spotkaniu wzięli udział przedstawiciele samorządów aplikantów adwokackich z większości izb w kraju.

Konferencja wpisuje się w realizację uchwał Krajowego Zjazdu Adwokatury odnośnie Strategii Adwokatury na najbliższe lata, w tym także decyzje dotyczące modelu aplikacji adwokackiej. Nadto podczas jesiennego spotkania omówione zostały bieżące problemy związane z odbywaniem aplikacji adwokackiej, w szczególności te, które wystąpiły po wiosennym spotkaniu w Niechorzu.

Obrady odbywały się w zabytkowym, XVIII-wiecznym pałacu Marii Walewskiej. Rozpoczęły się przywitaniem gości i wprowadzeniem do tematyki konferencji przez przewodniczącą Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich przy NRA adw. Elżbietę Nowak. Gości przywitał także adw. Bartosz Grohman, wiceprzewodniczący Komisji i członek NRA, który odczytał list adw. Jacka Treli, prezesa NRA, skierowany do uczestników spotkania i w kilku słowach opowiedział o historii Pałacu w Walewicach.

Pierwsi prelegenci konferencji – adw. Justyna Metelska, przewodnicząca Komisji Praw Człowieka NRA i adw. Artur Pietryka, wiceprzewodniczący tej Komisji, przedstawili praktyczny aspekt wdrożenia zagadnień z zakresu praw człowieka w program

aplikacji adwokackiej. Bardzo ciekawe wystąpienie wywołało dyskusję, w której głos zabierali obecni na konferencji adwokaci, jak również aplikanci adwokaccy. Adwokat Bartosz Grohman, a następnie przedstawiciele aplikantów adwokackich zauważyli konieczność prowadzenia ćwiczeń w formie warsztatowej w zakresie sporządzania skarg kierowanych do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, sposobu wyszukiwania orzeczeń, egzekucji wydawanych wyroków. Adw. Grohman zwrócił też uwagę na praktyczne aspekty tematyki praw człowieka, które są wprost przekładalne na postępowania krajowe zarówno karne, jak i cywilne.

Adw. Anna Ślęzak wskazała, że nie w każdej izbie istnieje odpowiednia liczba wykładowców, którzy mogą przeprowadzić tego typu zajęcia. Adw. Elżbieta Nowak zauważyła potrzebę przeprowadzenia dodatkowych zajęć dla osób szkolących z zakresu praw człowieka.

Adw. Justyna Metelska wyjaśniła, że nie postuluje zmiany programu zajęć, a jedynie zmianę metodyki ich prowadzenia poprzez ujęcie w poszczególnych dziedzinach prawa elementów z zakresu ochrony praw człowieka. Adw. Małgorzata Gruszecka dodała, że w kontekście wprowadzenia szkoleń z zakresu praw człowieka zmieniono program nauczania w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Adw. Jerzy Zięba zaproponował stworzenie listy rekomendowanych wykładowców, którzy mogliby się dzielić z aplikantami wiedzą z zakresu praw człowieka. W dyskusji padały propozycje, m.in. uwzględnienia tego tematu w szkoleniach doskonalenia zawodowego czy w ramach zajęć fakultatywne na aplikacji. Zdaniem adw. Elżbiety Nowak, wprowadzenia takich zajęć w regularne zajęcia kursowe aplikacji adwokackiej można dokonać bez zmiany ramowego programu szkolenia.

W dyskusji omawiano trudności i wyzwania, jakie wiążą się z wprowadzeniem zajęć z ochrony praw człowieka w program szkolenia aplikantów adwokackich: konieczność dodatkowych szkoleń dla wykładowców, zaangażowanie adwokatów, którzy mają doświadczenie w składaniu skarg i wniosków do europejskich instytucji oraz wyszukiwania i korzystania z orzeczeń ETPCz już na krajowym etapie postępowań sądowych.

Następnego dnia posiedzenie otworzyła adwokat

Elżbieta Nowak, która powitała adw. Jerzego Glanca, wiceprezesa NRA, adw. Anisę Gnacikowską, zastępcę sekretarza NRA, adw. Ewę Krasowską, Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury, adw. Mirosławę Pietkiewicz, przewodniczącą Centralnego Zespołu Wizytatorów NRA.

Adw. Glanc na wstępie zaznaczył, że aplikacja adwokacka to najlepsza droga dojścia do zawodu adwokata. Następnie poruszył problem wynagradzania aplikantów za ich pracę w kancelariach. Poinformował, że był to temat poruszany na posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej, które odbyło się 18 listopada 2017r. NRA podjęła decyzję, że z jednej strony Prezydium NRA, a z drugiej kierownicy szkolenia aplikantów adwokackich, przeanalizują zagadnienie i zaproponują rozwiązania, które z kolei zostaną omówione na następnym posiedzeniu plenarnym NRA.

Adwokat Bartosz Grohman zaproponował aplikantom odrębne spotkanie, aby jeszcze podczas konferencji roboczo zastanowić się, jakie ich zdaniem można podjąć kroki i jakie regulacje mogłyby wypracować władze samorządu, aby wyeliminować przypadki zaniżania wynagrodzeń za pracę aplikantów.

Adw. Jerzy Zięba, dziekan ORA w Kielcach, wskazał, że problem z zatrudnianiem aplikantów jest powiązany z otwarciem dostępu do zawodu w 2005 roku, co doprowadziło do nagłego wzrostu liczby aplikantów adwokackich. Dodatkowym problemem jest zbyt mała liczba potencjalnych patronów w stosunku do liczby aplikantów, co jednak zdaniem adw. Zięby powinno się w najbliższych latach zmieniać na lepsze. Zwrócił też uwagę zebranych na plany ministerstwa sprawiedliwości dotyczące przebiegu egzaminu zawodowego, zakładające możliwość powtórnego zdawania jedynie części, z której zdający nie uzyskał pozytywnego wyniku. Egzamin zawodowy miałyby się też odbywać dwa razy w roku. Pojawiły się również propozycje przedłużenia możliwości korzystania ze statusu aplikanta do trzech lat. Adw. Nowak podkreśliła, że pauperyzacja zawodu skutkuje przechodzeniem szczególnie młodych adwokatów do innych zawodów prawniczych.

Następnie głos zabrali przedstawiciele samorządu aplikantów adwokackich z Katowic i Warszawy. Apl. adw. Marcin Chowaniec (ORA Katowice) wskazał, że aplikanci dostrzegają i pozytywnie

oceniają zaangażowanie adwokatury w proces kształcenia i przebieg aplikacji adwokackiej, która powinna w pierwszej kolejności przygotowywać do wykonywania zawodu adwokata. Modelowym elementem szkolenia powinna być relacja uczeń – mistrz pomiędzy aplikantami a adwokatami. Apl. adw. Chowaniec poruszył też problem zatrudnienia aplikantów adwokackich wskazując, że w izbie katowickiej większość aplikantów jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę, a w wielu kancelariach opłatę za szkolenie ponoszą adwokaci – pracodawcy. Podkreślił także, że praktyki sądowo-prokuratorskie powinny odbywać się na pierwszym roku aplikacji.

Apl. adw. Maria Kozłowska z izby adwokackiej w Warszawie podkreśliła, że aplikanci cenią wyżej zajęcia warsztatowe, praktyczne, niż teoretyczne. Jej zdaniem, to praktyczne zajęcia organizowane przez okręgowe rady adwokackie odpowiadają potrzebom aplikantów z izb, w których praca w dużych kancelariach ogranicza się często do jednej tylko dyscypliny prawa. Aplikanci zaś oczekują ćwiczeń, podczas których adwokaci z wieloletnim doświadczeniem zawodowym przekażą im swoją wiedzę. Apl. adw. Kozłowska przedstawiła cztery modele współpracy między aplikantami a patronem w izbie warszawskiej: gdy aplikant zatrudniony jest w ramach umowy o pracę lub gdy aplikant pracuje w innej kancelarii niż kancelaria patrona, jej zdaniem zdarzają się także przypadki patronatu fikcyjnego oraz sytuacje, gdy aplikant pracuje w innym miejscu niż kancelaria patrona i ma z nim sporadyczny kontakt. Mówiła także o zróżnicowaniu wysokości wynagrodzenia aplikantów. Niektórzy adwokaci stawiają warunek samozatrudnienia aplikantów adwokackich, zanim obejmą ich patronatem.

Aplikanci podczas dyskusji podkreślili, że nie konsultowano z nimi projektu umożliwiającego podchodzenie więcej niż raz w roku do egzaminu adwokackiego oraz koncepcji powtarzania tylko przedmiotu niezdanego za pierwszym podejściem.

Wiceprezes NRA adwokat Jerzy Glanc wskazał, że problem niezdanych egzaminów dotyczy jedynie 15-20% aplikantów i w przypadku wprowadzenia nowych zasad, ta mniejszość decydowałaby o obniżeniu standardu egzaminu zawodowego. Dodał, że stopień trudności egzaminów określają komisje egzaminacyjne powoływane przez Ministra Sprawiedliwości.

Przedstawiciel samorządu aplikantów izby

wrocławskiej mówił, że w jego ocenie kolokwia na trzecim roku są niezasadne, ponieważ jest to czas przygotowania do zawodu oraz do egzaminu. Z kolei pozytywnie ocenił proponowane przez ministerstwo zmiany w przeprowadzaniu egzaminu zawodowego. Zaznaczył również, że nawet jeśli aplikant nie współpracuje ze swoim patronem, nie oznacza to, że nie współpracuje z innym adwokatem, od którego uczy się wykonywania zawodu.

Przedstawicielka izby szczecińskiej apl. adw. Karolina Weremak-Karłuk mówiła, że aplikacja to praca pod kierunkiem patrona, a nie tylko zajęcia szkoleniowe organizowane przez ORA. Odniosła się również do kwestii jakości patronatu – jeśli jest prowadzony rzetelnie, to podczas pracy aplikanta w kancelarii patrona nabywa on praktycznych umiejętności sporządzania pism procesowych. Tylko w przypadku patronatu, w czasie którego aplikant nie wykonuje zadań w kancelarii, istnieje konieczność ćwiczenia pisania pism procesowych na zajęciach szkoleniowych w okręgowej radzie adwokackiej.

Po przerwie kawowej wystąpiła adw. Ewa Krasowska, Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury, która wskazała na celowość prowadzenia szkolenia z zakresu procedur dyscyplinarnych. Argumentowała, że rzecznicy w postępowaniach dyscyplinarnych kieruje się przepisami ustawy o adwokaturze, regulaminów i uchwał Naczelnej Rady Adwokackiej, a w sprawach nieuregulowanych w ustawie POA stosuje odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziały I - III Kodeksu karnego, o czym aplikanci często nie wiedzą i nie znają tych przepisów.

Następnie głos zabrał przedstawiciel samorządu aplikantów izby olsztyńskiej, apl. adw. Igor Sztynio, wskazując na celowość wzmocnienia pozytywnego wizerunku adwokata.

Adw. Marcin Derlacz, sekretarz Komisji Kształcenia Aplikantów Adwokackich zwrócił uwagę na potrzebę pozostawienia w gestii okręgowych rad adwokackich określanie szczegółowych zasad metodyki zajęć szkoleniowych z uwagi na specyfikę poszczególnych izb adwokackich.

Apl. adw. Maciej Wyrzycki z izby kieleckiej mówił, iż w jego ocenie szkolenie powinno być jak najbardziej wszechstronne, zwracał też uwagę na konieczność ćwiczeń ze sporządzania pism

procesowych.

Apl. adw. Tomasz Szamocki z izby bydgoskiej zwrócił uwagę na konieczność uczestnictwa aplikantów adwokackich w zajęciach w ramach doskonalenia zawodowego i innych zajęć dodatkowych.

Adw. Elżbieta Nowak mówiła o potrzebie doskonalenia wiedzy ogólnej aplikantów, ponieważ zdarza się, że osoby kończące prawnicze studia uniwersyteckie mają podstawowe braki w wykształceniu z historii ogólnej i historii Polski. Ważne jest także rozwijanie zainteresowań pozazawodowych, w dziedzinie kultury, sztuki, muzyki, co wpływa na ogólny poziom wiedzy i pomaga w wykształceniu wrażliwości na zachodzące wokół nas zmiany.

Następnie adw. Stanisław Kłys w obszernym, niezmiernie interesującym wystąpieniu mówił o roli adwokatury jako strażnika systemu wartości. Zrelacjonował przebieg Krakowskich Dni Kultury w kontekście kształtowania wizerunku adwokatury. Wskazał na zachodzące w naszym kraju zmiany, które mają charakter rewolucyjny. Podkreślił jak ważna jest wrażliwość, wiedza, intelekt, przewidywanie skutków zmian. Jego wystąpienie, pełne trafnych cytatów klasyków, wybitnych przedstawicieli literatury polskiej, było znakomitym pokazem erudycji, co spotkało się z aplauzem młodych adeptów sztuki adwokackiej.

Adw. Jerzy Pinior przypomniał, że adwokatura to ogół adwokatów i aplikantów. Jego zdaniem, aplikanci występujący w ramach konferencji wykazali troskę o właściwe przygotowanie do wykonywania zawodu i zdania egzaminu adwokackiego. Na trzecim roku aplikacji wymagana jest szczególnie mobilizacja w związku ze zbliżającym się egzaminem adwokackim. Właściwe szkolenie aplikantów jest szczególnym zobowiązaniem samorządu.

Aplikanci bardzo pozytywnie ocenili możliwość udziału w Konferencji i wspólnej dyskusji o najbardziej istotnych problemach występujących w trakcie odbywania aplikacji.

W przerwie między obradami miało miejsce krótkie zwiedzanie wewnątrz Pałacu w Walewicach. Uczestnicy konferencji wysłuchali opowieści o losach Marii Walewskiej, jej romansie z Napoleonem Bonaparte, ich synu Aleksandrze i dziejach samego pałacu. Zwiedzili także

apartament Napoleona, udekorowany przez Marię Walewską sprowadzonymi z Francji unikatowymi tapetami, które przetrwały do dzisiejszych czasów, nadal zdobiąc ściany apartamentu cesarza.

Podczas gdy obrady i dyskusja konferencji trwały, adwokat Bartosz Grohman udał się wraz z aplikantami na odrębne spotkanie, na którym w swobodnej atmosferze aplikanci opisywali problemy związane z zatrudnieniem w kancelariach. Adw. Grohman zaproponował, aby aplikanci pomogli władzom adwokatury w wypracowaniu modelu ogólnokrajowego, który pozwoliłby na eliminację sytuacji niepożądanych, związanych z zaniżaniem wynagrodzeń dla aplikantów. Zachęcał aplikantów do kontaktu z NRA bądź Komisją Kształcenia Aplikantów Adwokackich za jego pośrednictwem, aby na bieżąco zgłaszać problemy.

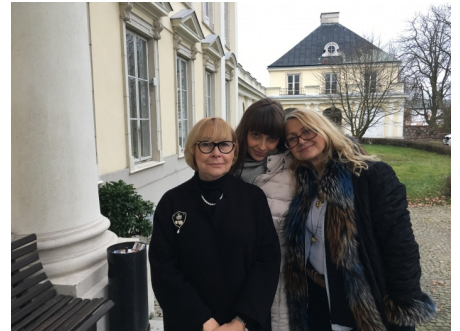
W toku bardzo ciekawej i konstruktywnej dyskusji, która pokazała, że wszystkim zależy na szukaniu rozwiązań ustalono, że w przeciągu kilku dni aplikanci przedstawią swoje spostrzeżenia i propozycje, które zostaną zaproponowane do wdrożenia we wszystkich izbach. Uczestnicy konferencji zaaprobowali podjęcie proponowanych działań, które w konsekwencji doprowadzić mają do polepszenia form zatrudniania lub współpracy z aplikantami adwokackimi.

Wartością była także możliwość uczestnictwa w spotkaniu, które zintegrowało przedstawicieli samorządu aplikantów.

Konferencja była także okazją do dyskusji na szereg tematów nurtujących środowisko adwokackie.

Adw. Elżbieta Nowak podsumowując Konferencję podziękowała wszystkim uczestnikom za przybycie oraz adw. Bartoszowi Grohmanowi za pomoc w organizacji konferencji w Walewicach.

Adw. Krystyna Skolecka-Kona odznaczona Krzyżem Wolności i Solidarności

Adw. Krystyna Skolecka-Kona została odznaczona Krzyżem Wolności i Solidarności. Uroczystość odbyła się 24 listopada w Łodzi. Odznaczenie w imieniu Prezydenta RP wręczył dr Jarosław Szarek, prezes Instytutu Pamięi Narodowej.

Adwokat Krystyna Skolecka-Kona po ukończeniu studiów prawniczych w 1954 uzyskała wpis na listę adwokacką. Pełniła szereg funkcji w organach adwokatury, m.in. jako członkini i przewodnicząca komisji szkolenia aplikantów adwokackich, zastępca rzecznika dyscyplinarnego Okręgowej Rady Adwokackiej, delegat na Krajowe Zjazdy Adwokatury i członek ORA w Łodzi.

Bezpośrednio po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r, rozpoczęła udzielanie pomocy prawnej strajkującym robotnikom. Internowano ją 31 grudnia 1981 r., zwolniono 16 lutego 1982 r. Po powrocie do Łodzi pomagała osobom represjonowanym z przyczyn politycznych i organizowała wsparcie materialne dla ich rodzin. W 1999 otrzymała Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski.

Za pracę zawodową i społeczną wielokrotnie nagradzana: Honorową Odznaką Miasta Łodzi (1980 r.), Złotą Odznaką Adwokatury PRL (1989 r.), Odznaką „Adwokatura Zasłużonym” (1994 r.), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1999 r.), „Wielką Odznaką Adwokatura Zasłużonym” (2013 r.), medalem „Dla Obrońcy Praw Człowieka - Adwokatura Polska” (2014 r.). W 2016 odznaczona przez Radę Miejską w Łodzi Odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej 5 sierpnia 2010 r., równocześnie z aktem restytucji Krzyża Niepodległości, do którego chlubnych tradycji nawiązuje. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 r. przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL.

Zdjęcie: IPN, Urząd Miasta Łodzi

Adw. dr Mariusz Olęzątek prodziekanem prawa na AHE w Łodzi

Adwokat dr Mariusz Olęzątek z izby adwokackiej w Łodzi został prodziekanem nowo utworzonego kierunku Prawo (jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym) na Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

Mariusz Olęzątek jest doktorem nauk prawnych o

podwójnej specjalności (prawo karne i postępowanie karne), specjalistą z zakresu procesu karnego, prawa karnego materialnego oraz postępowania w sprawach o wykroczenia. Autor wielu publikacji z tych dziedzin, a także praw człowieka i organizacji oraz zasad funkcjonowania organów ochrony prawnej, jak również zawodów prawniczych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do obrony i tajemnicy obrończej.

W 2010 r. zdał z trzecim wynikiem egzamin wstępny na aplikację adwokacką w izbie adwokackiej w Łodzi, przeprowadzany przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Indywidualną Kancelarię Adwokacką w Łodzi prowadzi od 2016 r.

Prodziekan kierunku Prawo dr Mariusz Olężałek ukończył stacjonarne studia doktoranckie w Katedrze Prawa Karnego Międzynarodowego, w Zakładzie Międzynarodowego Wymiaru Sprawiedliwości, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego ze średnią $\approx 5,0$. Ich zwieńczeniem była obrona rozprawy doktorskiej pt. „Karnoprawne i procesowe aspekty przestępstwa prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w ruchu lądowym” (która zawierała niemal 600 stron).

Od 2014 r. jest koordynatorem oraz opiekunem merytorycznym Studiów Podyplomowych kierunku „Administracja i Zarządzanie Publiczne” Centrum Kształcenia Podyplomowego w Łodzi. Ukończył kurs podstawowy z zakresu mediacji, szkolenie z zakresu psychologicznych aspektów kontaktów interpersonalnych, szkolenie świadomościowe o niepełnosprawności dla Kadry Uczelni Wyższych i odbył szkolenie z aktywnych metod nauczania. Uczestniczył w ponad 40 konferencjach naukowych (polskich oraz międzynarodowych). Jest członkiem m.in. Towarzystwa Naukowego Prawa Karnego działającego przy Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów naukowych.

Uroczystość 5-lecia samorządu adwokackiego

Ukrainy

Obchody z okazji 5. rocznicy istnienia Ukraińskiego Narodowego Stowarzyszenia Adwokatów (UNBA) odbyły się 16-18 listopada w Kijowie. Naczelną Radę Adwokacką, reprezentował adw. Jarosław Szczepaniak, członek NRA.

Organizacja na czele, której stoi adw. Lidia Izovitova powstała w roku 2012 i zrzesza ok. 35 tys. adwokatów z całej Ukrainy.

Obchody rozpoczęły się w dniu 16 listopada br. spotkaniem z władzami UNBA. Gości z Białorusi, Litwy, Niemiec, Rosji, Wielkiej Brytanii, Włoch i Polski przywitała prezydent UNBA adw. Lidia Izovitova.

W kolejnym dniu w obradach uczestniczyło ok. 200 osób w tym m. in. III wiceprezydent Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE) Ranko Pelicarič oraz sekretarz regionalny Europy Międzynarodowego Związku Adwokatów (UIA) adw. Robert Małecki.

Słowo wstępne wygłosiła adw. Lidia Izovitova, która podziękowała przybyłym na spotkanie i przedstawiła historię samorządu adwokackiego na Ukrainie. Obecni na spotkaniu reprezentanci samorządów adwokackich z poszczególnych krajów, w tym reprezentujący polski samorząd adwokacki, adw. Jarosław Szczepaniak, podziękowali gospodarzom za zaproszenie i życzyli kolejnych lat rozwoju Adwokatury na Ukrainie.

Prelegenci, wśród których byli zarówno adwokaci ukraińscy, jak i goście zagraniczni przedstawili drogę, jaką Adwokatura Ukraińska pokonała w ciągu ostatnich pięciu lat oraz czekające ją w przyszłości wyzwania (adw. L. Izovitova, adw. Valentyn Gvozdiy), przybliżyli relacje w jakich samorząd adwokatów ukraińskich pozostaje z organizacjami międzynarodowymi i jakie nadzieje związane są z taką współpracą (Ranko Pelicarič, adw. Robert Małecki, adw. Sergiy Vylkov), zilustrowali strukturę tego samorządu w tym zadania i cele poszczególnych jego organów (adw. Oleksandr Drozdov).

Niezwykle interesujące – jak się wydaje, także z perspektywy naszego samorządu – były wystąpienia adw. Valentyn Gvozdiy i adw. Andriya Tsygankov – członka UNBA, przewodniczącego Komisji Etyki UNBA. Pierwszy z nich omówił problem, jaki stoi przed Adwokaturą Ukraińską, a jaki wiąże się z pracami prowadzonymi nad projektem zmian w prawie o Adwokaturze. Zmiany te – jak podkreślił – zmierzają do ograniczenia niezależności Adwokatury i podporządkowania jej władzy wykonawczej. W oczywisty sposób UNBA sprzeciwia się takim zmianom, dążąc do wzmocnienia pozycji adwokatury, w tym przy pomocy organizacji międzynarodowych i bliźniaczych samorządów z innych państw.

Z kolei adw. Andriy Tsygankov skupił się na kwestiach związanych z etyką adwokacką. Podkreślił, że adwokatów obowiązują spisane już Zasady Etyki Adwokackiej, które oparte zostały na doświadczeniach zdobytych w tym zakresie m.in. przez CCBE. Z nieukrywaną dumą stwierdził, że Zasady Etyki, obowiązujące adwokatów z Ukrainy należą do jednych z najnowocześniejszych w Europie. Adw. Andriy Tsygankov odniósł się także do kwestii dotyczącej funkcjonowania adwokatów w przestrzeni internetowej i związanych z tym problemów na płaszczyźnie etycznej.

Pierwsza część spotkania zakończona została obiadem.

Dalej obrady podzielone zostały na dwie części. Dla gości zagranicznych przewidziano panel dyskusyjny, w którym adwokaci z Ukrainy: adw. Valentyn Gvozdiy – wiceprezydent UNBA oraz adw. Ivan Grechivsky – członek UNBA przybliżyli słuchaczom trudności, jakie wiązały się z powstaniem samorządu adwokackiego na Ukrainie, plany jakie udało się zrealizować i zadania, które stoją jeszcze przed samorządem.

Krótkie wystąpienia, omawiające obecną sytuację Adwokatów w państwach, z których pochodzili prelegenci, przypadły w udziale Adwokatom: Chika Muorah - doradca ds. Polityki międzynarodowej w Towarzystwie Prawa Anglii i Walii, Veronice Horner - dyrektor Departamentu Międzynarodowego BRAK oraz Ranko Pelicarič - III wiceprezydent CCBE.

Wiele pytań zadali uczestnicy panelu. Dość powiedzieć, że czas poświęcony na spotkanie został przekroczony na tyle znacząco, że Gospodarze - z uwagi na zaplanowane dalsze atrakcje - zmuszeni byli zakończyć panel.

O godzinie 20:00 rozpoczęła się uroczysta kolacja, która poza oprócz wykwintnie zastawionych stołów ukraszona była licznymi atrakcjami natury muzyczno-widowiskowej. Wszyscy znakomicie się bawili.

W sobotnie przedpołudnie dla gości z zagranicy przewidziano wycieczkę po Kijowie, kończąc tym samym uroczystości związane z obchodami 5-rocznicy ukraińskiego samorządu adwokackiego.

Nie pozostaje nic innego, jak życzyć koleżankom i kolegom - adwokatów Ukrainy, kolejnych lat rozwoju i umacniania idei samorządności Adwokatów na Ukrainie.

Adw. Jarosław Szczepaniak

Członek NRA

Zaproszenie na Galę Nagrody im. prof. Zbigniewa Hołdy

Prof. dr hab. Adam Strzembosz oraz ruch Obywatele RP są laureatami tegorocznej nagrody im. prof. Zbigniewa Hołdy. Gala wręczenia nagród odbędzie się 16 grudnia w Lublinie. Przed uroczystością zaplanowano panel dyskusyjny "20 lat Konstytucji. Stulecie

odzyskania niepodległości. Co dalej?"

Na galę oraz panel zapraszają Stowarzyszenie im. prof. Zbigniewa Hołdy, Urząd Miasta Lublin i Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

Panel dyskusyjny odbędzie się w godz. 14.00-16.00 w sali kinowej Centrum Spotkań Kultur w Lublinie, Plac Teatralny 1. Debatę prowadzić będzie red. Ewa Siedlecka, a panelistami będą: prof. dr hab. Ewa Łętowska, dr Adam Bodnar, dr hab. Marcin Matczak i prof. dr hab. Mirosław Wyrzykowski.

Gala odbędzie się w Sali Operowej Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Plac Teatralny 1 o godz. 18.

Zgłoszenia udziału należy przesyłać na adres: stowarzyszenie@stowarzyszenieholda.pl

Statuetki Nagrody im. prof. Hołdy wykonał Tomasz Bielak.

Nagroda im. Prof. Zbigniewa Hołdy jest szczególnym wyróżnieniem dla osoby lub instytucji, która działa na rzecz realizacji celów Stowarzyszenia im. Prof. Zbigniewa Hołdy. Poprzez przyznanie Nagrody, raz w roku, Stowarzyszenie wyróżnia osobę lub osoby, których aktywność zawodowa, naukowa czy społeczna odzwierciedla te wartości, którymi żył i kierował się Profesor Zbigniew Hołda w swojej działalności naukowej, publicznej i społecznej.

Różne zwierzęta różna ochrona? konferencja o sytuacji prawnej zwierząt

„Różne zwierzęta - różna ochrona? O sytuacji prawnej zwierząt” to temat konferencji, która odbyła się 25 listopada w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie. Spotkanie zorganizowane zostało przez Naczelną Radę Adwokacką i Zespół ds. Kobiet przy NRA.

Wydarzenie spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem. Wśród uczestniczek i uczestników konferencji były zarówno osoby reprezentujące zawody prawnicze, głównie z izby warszawskiej i katowickiej, a także przedstawicielki i przedstawiciele organizacji pozarządowych i osoby prywatne. Konferencja miała na celu pokazanie różnorodnych problemów z zakresu ochrony zwierząt w prawie, towarzyszyła jej ożywiona, dynamiczna dyskusja.

Adw. Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska, wicedziekan ORA w Warszawie i przewodnicząca Zespołu ds. Kobiet przy NRA, otworzyła konferencję poświęconą ochronie zwierząt i tytułem wstępu wskazała, że konferencja ma charakter wyjątkowy, ponieważ temat ochrony

zwierząt w prawie przez lata był marginalizowany, zaś aktualnie obserwujemy pewien pozytywny przełom w tym zakresie.

Następnie głos zabrały adw. Karolina Kuszlewicz i adw. Zuzanna Warso, członkinie Zespołu ds. Kobiet przy NRA, przedstawiając istotę i genezę sobotniej konferencji.

Nawiązując do koncepcji konferencji, adw. Karolina Kuszlewicz mówiła o potrzebie przełamaniu stereotypów, w myśl których ochrona zwierząt dotyczy przede wszystkim zwierząt towarzyszących i konieczności rozszerzenia stosowania prawa na grupy zwierząt człowiekowi odległe. Pani Mecenas podkreśliła również potrzebę zrewidowania granic interesu człowieka w kontekście zakresu ochrony zwierząt przed niehumanitarnym ich traktowaniem. W wystąpieniu wskazano, iż wybiórcze respektowanie przepisów dotyczących ochrony praw zwierząt prowadzi do lekceważenia prawa.

Adw. Zuzanna Warso wyjaśniła natomiast powody, dla których Zespół ds. Kobiet przy NRA wyszedł z inicjatywą organizacji konferencji, wskazując na korelację pomiędzy przejawami przemocy wobec zwierząt, a następczą przemocą wobec ludzi. Pani Mecenas podkreśliła konieczność rozbicia monolitu, jakim jest pojęcie zwierząt. Przypomniała także, iż wrażliwość w prawie jest wartością uniwersalną.

Wystąpienie wprowadzające pt. „Status prawny zwierząt – dereifikacja i co dalej?” wygłosił dr hab. prof. UŚ Tomasz Pietrzykowski. Wskazano w nim na dynamiczny rozwój i instytucjonalizację ochrony praw zwierząt poprzez ustawę z dnia 21.8.1997r. o ochronie zwierząt. Prelegent wyjaśnił, dlaczego dereifikacja zwierząt nie jest tożsama z ich personalizacją i obejmuje jego zdaniem jedynie zwierzęta kręgowce. Wskazano również, iż prawo łowieckie funkcjonuje w oderwaniu od dereifikacji zwierząt, natomiast postulowany zakaz wykorzystania zwierząt w cyrkach, mógłby przyczynić się do realnego potwierdzenia, iż zwierzęta nie są rzeczami.

Moderatorką **PANELU I**, poświęconego problematyce ochrony zwierząt towarzyszących i hodowlanych była adw. Sylwia Gregorczyk-Abram.

Problem bezdomności zwierząt w Polsce, na podstawie raportu Najwyższej Izby Kontroli omówił Andrzej Styczeń, dyrektor generalny Najwyższej

Izby Kontroli. Raport obejmował kontrolę wykonywanych przez gminy zadań z zakresu przeciwdziałania bezdomności zwierząt na przestrzeni lat 2014-2016. Jednym z wniosków pokontrolnych jest postulat wprowadzenia ustawowego obowiązku rejestracji psów, przy zapewnieniu środków na realizację tego zadania. Podkreślono także potrzebę stworzenia spójnych programów dotyczących kastracji i sterylizacji.

Koło Przyjaciół Czworonogów przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Katowicach było reprezentowane przez adw. Lidię Rajcę-Skurę i adw. Gabrielę Morawską-Stanecką.

Temat dot. (Nieoczywistego) statusu prawnego kota omówiła adw. Lidia Rajca-Skura. Pani Mecenas wyjaśniła podstawy podziału kotów na domowe, bezdomne i dzikie (wolnożyjące). W wystąpieniu nawiązano również do projektu zmiany Ustawy o ochronie zwierząt, który zakłada wprowadzenie definicji kota wolnożyjącego.

Zagadnienie poświęcone zwierzętom „podwórkowym” i administracyjnemu odbiorowi zwierząt na podstawie ustawy o ochronie zwierząt omówiła adw. Gabriela Morawska-Stanecka, podkreślając, iż procedura czasowego odbioru zwierzęcia służy natychmiastowemu przerwaniu jego cierpienia i ma charakter akcesoryjny do postępowania karnego. Pani Mecenas opisała procedurę na podstawie przykładów.

Kolejną prelegentką była Małgorzata Szadkowska, prezeska Fundacji Compassion in World Farming Polska, której wystąpienie dotyczyło dobrostanu zwierząt hodowlanych – rozwoju przepisów UE. Fundacja Compassion in World Farming działa na rzecz poprawy dobrostanu zwierząt gospodarskich poprzez śledztwa, które prowadzi, celem wykazania jak działa prawo wobec zwierząt hodowlanych. Działania fundacji są zarówno lokalne, jak i scentralizowane na poziomie UE. W wypowiedzi podkreślono potrzebę wprowadzenia rozwiązań prawnych, gwarantujących wyeliminowania klatek czy kojców wobec zwierząt hodowlanych.

Na zakończenie panelu przeprowadzono dyskusję. Głos zabrała dr Sylwia Spurek, zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich, odnosząc się do podstaw przemawiających za organizacją konferencji i popierając ideę konferencji. Przedstawicielka NIK podkreśliła natomiast, jak dużą rolę w propagowaniu dobrych

praktyk w zakresie ochrony zwierząt odgrywają gminy.

PANEL II poświęcono problematyce ochrony zwierząt nieudomowionych, a jego moderatorem był adw. Piotr Skorupski.

Adw. Karolina Kuszlewicz omówiła zagadnienie „Prawnej ochrony karpia – 20 lat po uchwaleniu ustawy o ochronie zwierząt”. W swoim wystąpieniu Pani Mecenas podkreśliła, iż przykład dotychczasowej prawnej ochrony karpia najbardziej pokazuje rozbieżności pomiędzy obowiązującym prawem, a praktyką. Przełom, do którego adw. Karolina Kuszlewicz przyczyniła się, nastąpił dopiero w zeszłym roku, kiedy to SN potwierdził w swoim orzeczeniu, iż ryby są kręgowcami, są zdolne do odczuwania cierpienia i podlegają ochronie przewidzianej w ustawie o ochronie zwierząt na równi z innymi zwierzętami kręgowymi oraz wymagają humanitarnego traktowania.

Agnieszka Gruszczyńska ze Stowarzyszenia Prawnicy na rzecz zwierząt przedstawiła zagadnienie „Utrzymywanie zwierząt gatunków niebezpiecznych w świetle regulacji prawnych”. Prelegentka omówiła poszczególne akty wykonawcze dotyczące tej problematyki. Odniosła się również do swoistej mody, jaka nastała na trzymanie zwierząt niebezpiecznych w gospodarstwach domowych pod pretekstem prowadzonej działalności cyrkowej i konieczności orzekania przez sądy przepadku tych zwierząt na rzecz podmiotów uprawnionych.

Adw. Agata Szafraniuk z Fundacji Clientearth Prawnicy dla Ziemi swoje wystąpienie poświęciła ochronie zwierząt dzikich. Pani Mecenas omówiła bariery prawnej ochrony zwierząt dzikich na przykładzie Puszczy Białowieskiej. Natomiast sytuację prawną zwierząt doświadczalnych zreferowała adw. Zuzanna Warso. Pani Mecenas odniosła się do poszczególnych aktów prawnych, regulujących ten aspekt ochrony zwierząt wobec wolności badań naukowych.

Wystąpienie końcowe pt. "O potrzebie szerokiego spojrzenia na ochronę zwierząt" wygłosił prof. dr hab. Andrzej Elżanowski. Prelegent także zwrócił uwagę na związek pomiędzy przemocą wobec zwierząt, a przemocą wobec ludzi. Wskazał, iż prawa człowieka nie dają się przenieść na zwierzęta, zatem należy wypracować prawne reguły współistnienia ludzi i zwierząt.

Konferencję zamknęła sesja plakatowa zaprezentowana przez przedstawicielki i przedstawicieli organizacji pozarządowych: Klub Gaja, Fundacja Dom dla Kundelka, Fundacja Noga w Łapę.

Relacja z konferencji powstała na podstawie sprawozdania przygotowanego przez adw. Agnieszkę Krukowską.

fot: Beata Bieniak

Szczecin: turniej tenisa stołowego o Puchar Dziekana

Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Dziekana Izby Adwokackiej w Szczecinie odbył się 25 listopada.

Puchar w kategorii kobiety - adwokaci zdobyła Karolina Spyrka, II miejsce zajęła Natalia Staszewska, III miejsce - Martyna Matyjas-Błaszczyk.

Puchar w kategorii mężczyźni - adwokaci zdobył Szymon Kromolnicki, II miejsce Krystian Kordyka, III miejsce - Stanisław Pełczyński.

Puchar w kategorii aplikantów adwokackich zdobył Bogdan Szyrwiński, II miejsce zajął Robert Murawski.

W turnieju dzieci, który był na bardzo wysokim poziomie zwyciężył Marcel Ławik, II miejsce zajął Jan Pełczyński, III - Maciej Pełczyński, IV - Konrad Leśniak, V - Kacper Leśniak.

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy, wszystkim uczestnikom bardzo dziękujemy za udział i zapraszamy nowych zawodników w przyszłym

roku.

Komisja Integracji izby szczecińskiej:

Hanna Łyczywek-Falkowska,

Agnieszka Aleksandruk-Dutkiewicz

Kronika Naczelnej Rady Adwokackiej

Prezentujemy skrót wydarzeń z udziałem Naczelnej Rady Adwokackiej.

21 listopada, odbyło się posiedzenie Prezydium NRA. Podsumowano negocjacje w sprawie wyboru ubezpieczyciela w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC adwokatów oraz wyniki negocjacji w sprawie wyboru firmy zajmującej się wydawaniem „Palestry”, omówiono również zmiany przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

Adw. Henryk Stabla, skarbnik NRA, podsumował negocjacje dotyczące wyboru ubezpieczyciela w zakresie ubezpieczenia OC adwokatów. Prezydium upoważniło prezesa NRA i skarbnika NRA do podpisania umowy z TU Hestia.

Adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, przypomniała, że 21 października odbyło się spotkanie sekretarzy izb, podczas którego poruszono zagadnienia z jakimi zmagają się izby. W ramach spotkania odbyło się szkolenie dotyczące ochrony danych osobowych oraz wdrożenia w maju 2018 r. systemu RODO. Wykład poprowadził adw. Adam Baworowski, który zwrócił uwagę na art. 10 rozporządzenia, który nałożył na adwokatów obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych zawartych w wyrokach karnych. Prezydium postanowiło zwrócić się do Ośrodka Badawczego Adwokatury o opracowanie kompleksowej analizy, wytycznych oraz wzorów umów związanych z wymogami ochrony danych osobowych, jakie ciążyą na adwokatach wykonujących zawód w każdej z form, kancelariach adwokackich i organach samorządu adwokackiego. Adw. Anisa Gnacikowska, omówiła temat archiwizacji dokumentów oraz powoływania sekretarzy prawniczych przy ORA. Zwróciła również uwagę na kwestię treści oświadczenia składanego przez osobę ubiegającą się wpis na listę adwokatów lub prawników zagranicznych. W treści obowiązującego oświadczenia brakuje wskazania, czy ta osoba była kiedyś wpisana na listę adwokatów, alikantów adwokackich czy prawników zagranicznych przez inną ORA.

Zgodnie z postanowieniem Naczelnej Rady Adwokackiej Prezydium NRA powołało zespół do przygotowania projektu zmian w „Regulaminie działania rzeczników dyscyplinarnych” w następującym składzie: przewodniczący zespołu – adw. prof. Piotr Kardas, członkowie zespołu – adw. Tomasz Jachowicz, adw. Ewa Krasowska, adw. Radosław Baszuk, adw. Przemysław Rosati. Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej zobowiązało zespół do przedłożenia wyników pracy Prezydium NRA.

Adw. Henryk Stabla poinformował o zakończonych negocjacjach z firmami wydawniczymi w sprawie „Palestry”. Wybrano nową firmę, która będzie wydawać pismo.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej podjęło uchwałę w sprawie ustanowienia nagrody „Kobieta Adwokatury” i zatwierdzenia regulaminu tej nagrody.

Prezydium przedyskutowało kwestie finansowe, które przedstawił adw. Henryk Stabla, skarbnik NRA.

24-25 listopada, w Walewicach odbyła się konferencja kierowników szkolenia aplikantów adwokackich. Wzięli w niej udział m.in. adw. Jerzy Glanc, wiceprezes NRA, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, adw. Ewa Krasowska, Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury, adw. Bartosz Grohman, członek NRA, adw. Mirosława Pietkiewicz, członek NRA i przewodnicząca Centralnego Zespołu Wizytatorów NRA. ([czytaj relację](#))

25 listopada, w siedzibie biura Naczelnej Rady Adwokackiej odbyły się warsztaty Komisji Praw Człowieka przy NRA nt. przeciwdziałania terroryzmowi.

25 listopada, w Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie odbyła się konferencja nt. praw zwierząt, zorganizowana przez Zespół ds. Kobiet przy NRA. ([czytaj relację](#))

25 listopada, odbyło się szkolenie medialne dla przedstawicieli okręgowych rad adwokackich i

członków NRA. Wzięli w nim udział m.in. członkowie NRA: adw. Wojciech Bergier i adw. Dariusz Wojnar. Szkolenie miało miejsce w sali udostępnionej przez Pedagogium - Wyższą Szkołę Nauk Społecznych w Warszawie.

27 listopada, adw. Przemysław Rosati, członek NRA, wziął udział w II turze konsultacji społecznych dotyczących projektu ustawy o jawności życia publicznego.

27 listopada, odbyły się kolejne plenarne obrady Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie. Obradom przewodniczył prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Jacek Trela, uczestniczył w nich adw. Przemysław Rosati, członek NRA i sekretarz Porozumienia. ([czytaj relację](#))

28 listopada, adw. Przemysław Rosati, członek NRA, wziął udział w konferencji prasowej zapowiadającej Międzynarodowy Festiwal Watch Docs. ([czytaj o festiwalu](#))

29 listopada, adw. dr Karol Pachnik, pełnomocnik Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej ds. legislacji uczestniczył w konferencji nt. "Prosta spółka akcyjna - nowa spółka dla innowacyjnego biznesu" w Ministerstwie Rozwoju.

30 listopada, adw. Ziemisław Gintowt, członek Prezydium NRA, wziął udział w świątecznym spotkaniu Polskiego Stowarzyszenia Prawników Przedsiębiorstw.

1 grudnia, adw. Jacek Trela, prezes NRA i adw. Przemysław Rosati, członek NRA, wzięli udział w w wysłuchaniu publicznym w Sejmie w sprawie przedstawionych przez Prezydenta RP projektów ustaw o Krajowej Radzie Sądownictwa i Sądzie Najwyższym. Wysłuchanie zorganizowane zostało przez Parlamentarny Zespół ds. Reformy Wymiaru Sprawiedliwości.

1 grudnia, adw. Dariusz Goliński, pełnomocnik Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej ds. legislacji, wziął udział w otwartym spotkaniu pt. "Wymiar sprawiedliwości wg Konstytucji - jak usprawnić sądy?" w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Spotkanie zostało zorganizowane przez Kancelarię Prezydenta RP w ramach kampanii społeczno-informacyjnej "Wspólnie o Konstytucji", która poprzedza zapowiedziane przez prezydenta Andrzeja Dudę referendum konsultacyjne w sprawie zmian w Konstytucji RP.